Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1473

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de situatie in de Turkse stad Cizre en een strafeis tegen twee journalisten* (ingezonden 29 januari 2016).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 10 februari 2016).

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van berichten over naar schatting 24 gewonde mensen die sinds ongeveer een week zonder medisch hulp vastzitten in een gebouw in de belegerde stad Cizre, dat vier mensen in dat gebouw reeds overleden zijn en dat de Turkse autoriteiten niet toestaan dat er ambulances naar deze mensen toegestuurd worden?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2, 3 en 4
Deelt u de opvatting dat het verhinderen van medische hulp en het beschieten van het gebouw waarvan bekend is dat er gewonde burgers in zitten in strijd is met het internationaal humanitair recht? Indien neen, waarom niet? Zo ja, bent u bereid uw afkeuring daarover uit te spreken?
Wat kunt u doen om ervoor te zorgen dat de Turkse overheid realiseert dat deze mensen op de kortst mogelijke termijn medische hulp moeten krijgen?
Bent u bereid op korte termijn de Turkse ambassadeur te ontbieden om uw zorgen over deze mensenrechtenschending kenbaar te maken? Indien neen, waarom niet?

Antwoord op vragen 2, 3 en 4
Ik vind deze berichten en de situatie in het zuidoosten van Turkije zeer zorgelijk. Ik herhaal mijn oproep aan partijen om de wapens neer te leggen en het vredesproces te hervatten, zeker nu de burgerbevolking letterlijk tussen twee vuren ligt en mensen, zoals in dit geval, geen medische hulp kunnen krijgen door het voortdurende geweld.

---

[1] Turkey: Injured, stranded, in need of emergency care, https://www.amnesty.org/en/documents/EUR44/3322/2016/en/, 26 januari 2016.

ah-tk-20152016-1473
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2016

De Turkse regering staat in haar recht om maatregelen te nemen tegen terroristische bedreigingen, ook als die uitgaan van de PKK. Die moeten proportioneel zijn en respect voor mensenrechten en internationaal humanitair recht dient voorop te staan. Nederland en de EU brengen dit zeer geregeld op bij de Turkse autoriteiten en benadrukken dat dit nu te meer klemt nu de burgerbevolking zo lijdt onder de huidige vijandelijkheden.

Vraag 5, 6 en 7
Kent u verder het bericht «Turks OM eist levenslang tegen journalisten»?[2]
Kunt u bevestigen dat de openbaar aanklager in Turkije tweemaal levenslang en dertig jaar gevangenisstraf tegen de hoofdredacteur en een correspondent van de krant Cumhuriyet eist? Indien neen, wat zijn dan de feiten?
Is het waar dat de twee journalisten volgens het Turkse Openbaar Ministerie schuldig zijn aan een poging tot omverwerping van de staat en spionage en dat zij verder worden beschuldigd van hulp aan een terroristische organisatie en openbaarmaking van staatsgeheimen? Indien neen, wat zijn dan de feiten?

Antwoord op vragen 5, 6 en 7
Ja.

Vraag 8 en 9
Hoe beoordeelt u het gebruik van terrorismewetgeving in Turkije tegen journalisten? Wordt er in uw ogen misbruik van deze wetgeving gemaakt?
Kunt u bevestigen dat deze eis (mede) is gebaseerd op een artikel van de twee journalisten over een wapenleverantie van Turkije aan gewapende strijders in Syrië, mogelijk zelfs strijders van IS of Al Qaida?[3] Hoe beoordeelt u dit?

Antwoord op vragen 8 en 9
Beide journalisten worden beschuldigd van het samenzweren tegen de regering, lidmaatschap van een terroristische organisatie en militaire spionage vanwege hun berichtgeving over een rechtszaak betreffende vermeende wapentransporten van de Turkse veiligheidsdienst naar strijdende partijen in Syrië. Voor deze aanklachten hanteert Turkije zijn strenge terrorismewetgeving.

Vraag 10
Steunt u de oproep van verschillende journalistenorganisaties om de twee Turkse journalisten per direct vrij te laten en alle aanklachten tegen hen in te trekken?[4] Indien neen, waarom niet?

Antwoord op vraag 10
De rechter zal zich moeten uitspreken, maar het is een buitengewoon forse aanklacht. Nederland en de EU hechten aan vrijheid van meningsuiting en persvrijheid in Turkije. Dat is een punt waarop Turkije verbetering moet laten zien, en stevige verbetering ook. Het is dan ook niet voor niets dat Nederland dit telkens weer, bilateraal en in EU-verband, in contacten met Turkije opbrengt. Ik onderstreep verder dat iedereen het recht heeft op een eerlijk en transparant proces.

---

[2] Turks OM eist levenslang tegen journalisten, http://nos.nl/artikel/2083118-turks-om-eist-levenslang-tegen-journalisten.html, 27 januari 2016.
[3] Exclusive: Turkish intelligence helped ship arms to Syrian Islamist rebel areas, http://mobile.reuters.com/article/idUSKBN0O61L220150521, 21 mei 2015 & Turkish military says MIT shipped weapons to al-Qaeda, http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2015/01/turkey-syria-intelligence-service-shipping-weapons.html#ixzz3yWu1Tzr2, 15 januari 2015 & Turkish officers arrested for «treason» after intercepting weapons destined for Syria, https://www.rt.com/news/323899-turkey-officers-treason-arrests/, 30 november 2015.
[4] APPEAL, President Erdogan, free Cumhuriyet's editors and all other detained journalists!, http://en.rsf.org/turquie-rsf-launches-international-appeal-01-12-2015,48605.html, 1 december 2015.